

STORTINGET

Representantforslag 163 L

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Åshild Bruun-Gundersen, Bård Hoksrud, Roy Steffensen, Himanshu Gulati, Tor André Johnsen, Bengt Rune Strifeldt, Sivert Bjørnstad, Erlend Wiborg og Ellen Eriksen

Dokument 8:163 L (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Åshild Bruun-Gundersen, Bård Hoksrud, Roy Steffensen, Himanshu Gulati, Tor André Johnsen, Bengt Rune Strifeldt, Sivert Bjørnstad, Erlend Wiborg og Ellen Eriksen om å fjerne eiendomsskatten innen 2024

Til Stortinget

Bakgrunn

Eiendomsskatten er usosial, rammer skjevt og tar ikke hensyn til husholdningens inntekt, gjeld eller betalingsevne. Forslagsstillerne ønsker å fjerne eiendomsskatt på folks hus og hjem. Folk investerer i bolig og hytter av hensyn til egen families velferd. Derfor bør ikke boliger ses på som skatteobjekter på lik linje med andre investeringer.

Maksimal eiendomsskattesats er vedtatt redusert fra 7 til 4 promille fra 2020. Verdsettelsen skal ikke kunne være høyere enn 70 prosent av markedsverdi. I Jeløya-plattformen ble det en enighet om å redusere promillen til 4, noe som ble fulgt opp i statsbudsjettet for 2021.

Kommunene har gjennom flere år vært kjent med stortingsflertallets ønske om å redusere eiendomsskatten, likevel har flere kommuner gjort for små grep for å fjerne eller redusere den. Den kommunale takseringen gjøre det mulig å omgå nedtrekk i promillesatsen, noe som er utnyttet på et uakseptabelt vis.

Mennesker som har vanlig inntekt, skal kunne eie egen bolig. Hele 8 av 10 nordmenn bor i hjem husholdningen eier selv, noe som er verdifullt for både individ

og fellesskap. Det skaper trygghet og uavhengighet for enkeltmennesket – og verdien av dette er stor for samfunnet. Det at flest mulig eier egen bolig, er et godt velferdsbarometer.

Eiendomsskatten bør fjernes fordi den skiller seg fra annen skatt. Den er ikke knyttet til inntekt, formue eller belåningsgrad og har ingen sammenheng med betalingsevnen.

Den er dårlig egnet til å utjevne forskjeller og rammer vanlige folk og familier, og særlig de med lav inntekt.

I Norge er det høy skattemoral, og det er stor oppslutning rundt spleiselaget som velferdssamfunnet er bygget på. Men folks oppslutning er avhengig av at skattesystemet oppleves som rettferdig, særlig der det handler om folks hjem.

Eiendomsskatten er en liten inntekt for kommunene, men den utgjør mye for en vanlig husstand eller hytteeier. Inntektene fra hus og hytter utgjør om lag 6 mrd. kroner. Det er i snitt 1,6 pst. av inntektene i kommunene. Samtidig vet man at effektiviseringspotensialet i kommunene er enormt, opp mot 13 pst. årlig. Effektivitet og omstilling gir gjerne resultater på sikt, men ut ifra tallene er det en liten omstilling som skal til for å tjene inn det kommunene vil tape ved å fjerne eiendomsskatten.

Eiendomsskattebehovet dreier seg, etter forslagsstillerens oppfatning, om dårlig økonomisk og administrativ styring, ikke om dårlig økonomi. Det er en feil påstand at eiendomsskatten er nødvendig for å drifte primærtjenestene i en kommune. Tjenestene har innbyggerne allerede betalt for gjennom høy skatt på inntekt. Kommunen mottar også penger fra staten. I tillegg betaler innbyggerne selvkost på nesten alle tjenester utenom skole og helsestasjon. Det er gebyrer hos legen, i barne-

hagen, for byggesøknader, vann og renovasjon. Dersom man havner på sykehjem, betaler man hele 85 pst. av månedslønnen.

Kommuneøkonomien har blitt styrket siden regjeringen Solberg overtok styringen av Kommunaldepartementet i 2013. Eiendomsskatten har dermed økt i oppgangstider, ikke i nedgangstider.

ROBEK er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse. Ved utgangen av 2018 var det registrert 17 kommuner i ROBEK. Dette er det laveste antallet kommuner i ROBEK noensinne. Hovedårsaken til at det er så få kommuner i ROBEK, er den sterke inntektsutviklingen i kommunene de siste årene, som har ført til gode økonomiske resultater. Det er grunn til å forvente ytterligere reduksjon i antall ROBEK-kommuner i 2019.

Bedre økonomi har gitt kommunene større overskudd. Kommunene skal likevel ikke ha et større overskudd enn 1,75 pst. av inntektene. Dette skal gå til investeringer og pensjoner, men det er et viktig prinsipp at pengene kommunen mottar av sine innbyggere, skal gå direkte tilbake til innbyggerne via et godt tjenestetilbud. Dessverre sitter flere kommuner med altfor mye penger på bok samtidig som man krever inn eiendomsskatt. Oslo kommune er et godt eksempel, der overskuddet i 2019 var på 3,2 mrd. kroner og godt over det som er anbefalt av TBU. Dersom Oslo kommune hadde fjernet hele eiendomsskatten på en dag, ville kommunen fortsatt hatt 2,7 mrd. kroner i overskudd.

Fellesnevnerne for tallene er at eiendomsskatten ikke er nødvendig for kommunene. Overskuddene skal ikke være over 1,75 pst. i mange år på rad, og omstillingsevnen bør være mer interessant for kommunene enn skatteinnkrevingen. Politikere på venstresiden i norsk politikk må gjerne gå til valg på at eiendomsskatt er en prinsippssak, men ingen kan si at eiendomsskatt er nødvendig.

For å illustrere hvor unødvendig skatten er, viser forslagsstillerne til KOSTRA-tall for 2019 og 2020 over kommuner med overskudd langt over anbefalt overskudd på 1,75 pst. og de kommuner som har hatt et slikt overskudd i over fem år på rad.

Det er ingen eksempler på at eiendomsskatten fungerer for å regulere boligprisene. Eiendomsskatten gjør

boliger og utleieboliger dyrere, ikke billigere. Mer skatt gir heller ikke flere boliger. Det er flere boliger som må til for å få bukt med unaturlig høye priser i boligmarkedet, ikke høyere skatt.

Noen opplever å få eiendomsskatt på hundehus, andre opplever at store svakheter i eiendomsmatrikkel gir en feilvurdering av eiendomsskatten. Norske kommuner har rekordoverskudd grunnet eiendomsskatten og bygger store pengebinger. Som alltid er det forbrukere og arbeidstakere med vanlige inntekter som betaler gildet.

For å sikre at kommunene ikke finner smutthull for fortsatt å beholde eller øke inntekten gjennom eiendomsskatt, vil forslagsstillerne legge opp til at kommunene benytter seg av skatteetatens tall for takstgrunnlaget på bolig, forutsatt at det blir gjort en forbedring av den nasjonale modellen. Den lokale takseringen har blitt et smutthull og en hvilepute for skattehungrige lokalpolitikere samtidig som det er et altfor tilfeldig takseringsgrunnlag. Kommunal taksering er også en dyr løsning for kommunene. Skatteetatens verdigrunnlag for beskatning av boliger er foreløpig en modell som kan forbedres dersom den skal benyttes for å sette en takst, men modellen er langt bedre enn den tilfeldige og dyre takseringen i kommunene.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Vedtak til lov

om opphevelse av lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane (fjerning av eiendomsskatten)

I

Lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane oppheves.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer, likevel senest 1. januar 2024.

23. mars 2021

Helge André Njåstad

Roy Steffensen

Bengt Rune Strifeldt

Åshild Bruun-Gundersen

Himanshu Gulati

Sivert Bjørnstad

Ellen Eriksen

Bård Hoksrud

Tor André Johnsen

Erlend Wiborg